

витрачання та нанесення шкоди природним ресурсам [5, с.270]. А поліпшення законодавства допоможе збільшити кількість підприємств, які вийшли з тіні і кількість знову зареєстрованих, що підвищить надходження податкових доходів до бюджету [66, с.438].

З вищесказаного слід зазначити, що економічна безпека підприємств безпосередньо впливає на економічну безпеку країни - стан захищеності національної економіки від зовнішніх і внутрішніх загроз, при якому забезпечуються економічний суверенітет країни, єдність її економічного простору, умови для реалізації стратегічних національних пріоритетів України.

Список використаних джерел:

1. Гордієнко Н.І., Гордієнко Т.В., Азарова Т.В. Вартісно-орієнтований підхід до діагностики рівня економічної безпеки підприємства на основі моделі EVA. Економіка та суспільство. 2019. № 20. С. 168–172. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-20-1/27-stati-20/2606-gordienko-ni-gordienko-t-v-azarova-t-v>.
2. Карлін М. І. Борисюк О. В. Управління державними фінансами: посібник / М.І. Карлін, О. В. Борисюк. Луцьк : ПП Іванюк, 2013. 273 с.
3. Судакова І. О. Організація управління економічною безпекою підприємства. Економічний простір. 2014. №10. С. 148-156.
4. Маслак О. І. Гришко Н.Є. Управління економічною безпекою підприємства на принципах забезпечення її раціонального рівня. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2013. №1. С. 198-208.
5. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України. International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.
6. Олексюк, Т. В. Стратегія управління фінансовою безпекою підприємств машинобудування: теоретичний аспект. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 7. С. 438–442.

Семенюк М. А., студентка
Науковий керівник: Борисюк О.В.,
к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний
університетім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

МЕТА ТА РІВНІ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ СКЛАДОВОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В економічній діяльності захист інформації дає можливість отримувати високі доходи, укладати вигідні контракти з контрагентами, істотно підвищує рівень конкурентоспроможності підприємства, в тому числі дозволяє значно підвищити ефективність діяльності організації в цілому. У зв'язку з цим інформаційна безпека є невід'ємним елементом системи економічної безпеки. Ризики інформаційної безпеки становлять велику загрозу для нормальної діяльності багатьох підприємств і установ. У зв'язку з цим підвищення інформаційної безпеки стає однією з актуальних проблем економічної системи будь-якого рівня.

Будь-який підприємець прагне зменшити ризики, які виникають під час його діяльності, забезпечуючи її економічну безпеку. Під економічною безпекою підприємства слід розуміти стан ефективного використання його ресурсів і існуючих ринкових можливостей, що дозволяє запобігати внутрішнім і зовнішнім загрозам і забезпечує його тривале виживання, і сталий розвиток на ринку відповідно до обраної місії.

Всі підприємці прагнуть забезпечити, з одного боку, доступність інформації, а з іншого - зробити її конфіденційною. Конфіденційна інформація викликає підвищений інтерес у конкуруючих компаній: інформація про менеджерах компанії, їх статус, про діяльність фірми та інші відомості [1, с. 36]. Витік конфіденційної інформації може впливати і на фінансовий стан підприємства. Тому підприємства прагнуть забезпечити захист своєї інформації, як однієї зі складових економічної безпеки. Інформаційна безпека - це забезпечення захисту даних від розкравдань або змін як випадкового, так і навмисного характеру [2].

Мета інформаційної безпеки як складової економічної безпеки підприємства - виявити можливі загрози безпеки інформації, визначити їх наслідки та можливі збитки, забезпечити необхідні заходи і засоби захисту та оцінити їх ефективність. А метою захисту інформації є мінімізації збитку внаслідок настання подій, які порушили вимоги цілісності, конфіденційності та доступності інформації [3, с.49].

Одним з найважливіших напрямків по забезпеченню інформаційної безпеки підприємства є виявлення, оцінка і запобігання загрозам інформаційних систем і інформаційних ресурсів. Вказані загрози можна умовно розділити на чотири основні групи:

- програмні - впровадження "вірусів", апаратних і програмних закладок; знищення і модифікація даних в інформаційних системах [4, с.48];
- технічні, в т.ч. радіоелектронні, - перехоплення інформації в лініях зв'язку; радіоелектронне придушення сигналу в лініях зв'язку і системах управління;
- фізичні - знищення засобів обробки і носіїв інформації [5, с.271];
- режимні - порушення регламентів інформаційного обміну; незаконні збір і використання інформації; несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів; незаконне копіювання даних в інформаційних системах; розкравдання носіїв, а також апаратних або програмних паролівних ключів; дезінформація, приховування або спотворення інформації; розкравдання інформації з баз даних [6, с.32].

Управління інформаційною безпекою підприємства можна розділити на три рівні: стратегічний, тактичний, оперативний. На стратегічному рівні визначається і основні напрямки діяльності організації, так само заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки [7, с.30]. Даний рівень характеризується забезпеченням інтересів організації в майбутньому в області інформаційної безпеки.

Тактичний рівень характеризується плануванням і забезпеченням виконання запланованих заходів щодо захисту інформаційної безпеки. На цьому рівні йде розробка регламентів, інструкцій і правил, так само проводиться аналіз.

На третьому заключному рівні управління інформаційною безпекою підприємства вже реалізуються на практиці заплановані заходи, йде усунення інформаційних загроз підприємства, які вже виникли [8].

У зв'язку з розвитком і ускладненням техніки велике значення відіграє людський фактор, який в даний час потрібно у всіх сферах життя суспільства. Проте, працівник організації є одним з потенційно можливих джерел витоку конфіденційної інформації. Внаслідок чого підприємства зазнає фінансових втрат.

Таким чином, необхідно сказати, що для протидії загрозам конфіденційної інформації організація повинна розробити заходи і процедури щодо запобігання загрозам інформаційної безпеки та мінімізації фінансових і інших збитків у випадку настання таких ситуацій. Так само інформаційна безпека має на увазі контроль подій, які впливають на безпеку даних.

Список використаних джерел:

1. Бурячок В.Л. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: Підручник / В.Л. Бурячок, Г.М Гулак, В.Б. Толубко. К. : ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. 449 с.
2. Top 10 Global Business Risks for 2016: [Електронний ресурс]. URL: <http://www.agcs.allianz.com/assets/PDFs/Reports/AllianzRiskBarometer2016.pdf>.
3. Литвиненко О. Інформація і безпека. Нова політика. 1998. № 1. С. 47–49.
4. Горбатюк О.М. Сучасний стан та проблеми інформаційної безпеки України на рубежі століть. Вісник Київського університету імені Т. Шевченка. 1999. Вип. 14. С. 46–48.
5. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України. International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.
6. Сороківська О.А. Інформаційна безпека підприємства: нові загрози та перспективи. Вісник Хмельницького національного університету 2010. № 2. Т. 2. С. 32–35.
7. Карлін М. І. Борисюк О. В. Управління державними фінансами: посібник / М.І. Карлін, О. В. Борисюк. Луцьк : ПП Іванюк, 2013. 273 с.
8. Крюков О.І. Інформаційна безпека держави в умовах глобалізації. Державне будівництво. 2007. № 2. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_2_12.

Слободянюк О. В., д.е.н., професор
Одеського торговельно-економічного інституту
Київського національного
торговельно-економічного університету,
м. Одеса, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ОБ'ЄКТИ, СУБ'ЄКТИ

В умовах планової економіки, коли більшість підприємств базувалося на державній формі власності, держава твердими централізованими адміністративними мірами в основному регулювала економічні процеси. Підприємствам не було необхідності приділяти настільки пильну увагу забезпеченню своєї економічної безпеки. [1].

Існує велика кількість визначень «економічної безпеки підприємств».